

#Budžets2023 likumprojekts pirmajā lasījumā atbalstīts Saeimā

Publicēts: 17.02.2023.

[#Budžets2023](#)

[Budžets](#)

[Jaunami](#)

Piektdien, 17. februārī, likumprojekts par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam, kā arī budžetu pavadošie likumprojekti atbalstīti Saeimā pirmajā lasījumā. Saeimas sēdē piedalījās arī finanšu ministrs Arvils Ašeradens.

2023. gada valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi tiek plānoti 12,7 miljardu, savukārt izdevumi – 14,7 miljardu eiro apmērā. Salīdzinot ar 2022. gada budžetu, 2023. gadā plānotie valsts budžeta ieņēmumi paredzēti par 2,025 miljardiem eiro lielāki. Savukārt valsts budžeta izdevumi šogad paredzēti par 2,233 miljardiem eiro lielāki nekā 2022. gada valsts budžeta likumā. Tas skaidrojams ar ģeopolitisko situāciju reģionā, kā arī valdības apņemšanos atbalstīt Latvijas iedzīvotājus ar energoresursu cenu paaugstināšanas daļēju kompensēšanu un plānoto atbalstu Ukrainai cīņā ar Krievijas agresiju.

Pamatbudžetā plānotie ieņēmumi veido 8,8 miljardus, bet izdevumi 10,9 miljardus eiro. Savukārt speciālajā budžetā ieņēmumi plānoti 4,2 miljardu eiro, bet izdevumi 4,1 miljarda eiro apmērā. 2023. gada vispārējās valdības budžeta deficīts (aptver visu valsts un pašvaldību pārvaldes struktūru, kā arī valsts sociālās apdrošināšanas iestādes) plānots 1,77 miljardu eiro jeb 4,2% apmērā no iekšzemes kopprodukta (IKP).

Budžeta likumprojektā pieļaujamie maksimālie parāda griesti noteikti 19,2 miljardu eiro apmērā jeb 45 % no IKP, paredzot elastību veikt papildus finansēšanas pasākumus, lai savlaicīgi piesaistītu resursus plānoto parādsaistību dzēšanai labvēlīgu finanšu tirgus nosacījumu gadījumā vai situācijās, ja iestājas riski ar negatīvu ietekmi uz tautsaimniecību un valsts budžeta deficītu. Neiestājoties augstāk minētajiem apstākļiem valsts parāds tiek prognozēts 18 miljardu eiro apmērā jeb 42 % no IKP.

Lai turpmākajos gados varētu īstenot ekonomikas transformāciju, saskaņā ar valdības deklarāciju kā svarīgākās prioritātes ir noteiktas valsts drošība, izglītība, enerģētika, konkurētspēja un dzīves kvalitāte, cilvēka un sabiedrības veselība. Pēc plašām diskusijām par nozaru ministriju iesniegtajiem prioritāro pasākumu priekšlikumiem valdībā, 2023. gada valsts budžetā piedāvāts īstenot tādus prioritāros pasākumus, kas nodrošinās sabalansētu valdības deklarācijā iekļauto mērķu sasniegšanu.

Jaunām valdības prioritātēm paredzēti līdzekļi 710 miljonu eiro apmērā. Papildu pasākumu īstenošanai 2023. gada valsts budžetā ir paredzēti līdzekļi no fiskālās telpas 215 miljonu eiro apmērā. Tāpat kā nepieciešamie finanšu resursi ir izmantoti arī budžeta izpildes procesā pārdalāmie finanšu līdzekļi un papildu iemaksas valsts budžetā no valsts kapitālsabiedrībām, nodrošinot nepieciešamo finansējumu 141 miljona eiro apmērā. Tāpat ārpus fiskālās telpas vienreizējām investīcijām valsts drošības spēju stiprināšanai un atbalstam Ukrainai ir paredzēti 354 miljoni eiro.

Atbilstoši aktualizētajām makroekonomisko rādītāju prognozēm, kā arī ņemot vērā valdības pieņemtos lēmumus par papildu finansējumu nozarēm, tika aktualizētas vispārējās valdības budžeta bilances. Vispārējās valdības budžeta deficīts no 4,2% no IKP 2023. gadā turpmākajos gados samazināsies līdz 2,3% no IKP 2024. gadā un 2,0% no IKP 2025. gadā.

Latvijas ekonomikas attīstību visbūtiskāk ietekmē situācija tās galvenajās ārējās tirdzniecības partnervalstīs, no kurām liela daļa ir starp Krievijas kara un cenu kāpuma visvairāk skartajām valstīm. 2023. gadā tiek prognozēts IKP kritums par 0,6%, savukārt 2024. un 2025. gadā IKP pieaugums prognozēts 3,0% līmenī. Vienlaikus jāatzīmē, ka līdz šim ekonomikas izaugsme ES valstīs 2022. gada laikā ir bijusi augstāka, nekā tika prognozēts uzreiz pēc kara sākuma un straujā energoresursu cenu lēciena, un spēcīgāka negatīvā ietekme vairāk būs jūtama 2023. gada pirmajā pusē.

Inflācijas prognoze 2022. gadam ir 17,3% un 2023. gadam ir 8,5%, kas ir attiecīgi par 0,8 un 2,0 procentpunktiem vairāk nekā augusta prognozē. Augstāka inflācijas prognoze ir saistīta galvenokārt ar energoresursu, it īpaši dabasgāzes un ar to saistīto siltumenerģijas cenu kāpumu, kā arī pārtikas cenu palielināšanos un spēcīgākiem otrās kārtas efektiem. Nākamajos gados

inflācijas spiediens mazināsies, un līdz 2025. gadam tā stabilizēsies 2,0% līmenī. Lai samazinātu inflāciju, centrālās bankas, tostarp Eiropas Centrālā banka ir sākusi palielināt procentu likmes. Tādējādi ir jāspēj salāgot monetāro un fiskālo politiku tā, lai maksimāli mazinātu inflācijas straujo kāpumu.

Priekšlikumu iesniegšanas termiņš noteikts 20. februāris, savukārt otrajā galīgajā lasījumā valsts budžeta likumprojektu paredzēts skatīt 8. martā.

Finanšu ministrija izsaka pateicību par aktīvu iesaisti šā gada budžeta sagatavošanā valdības sociālajiem un sadarbības partneriem - Latvijas Darba devēju konfederācijai, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienībai, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamerai, Latvijas Pašvaldību savienībai un citām organizācijām. Tāpat paldies visām nozaru ministrijām par priekšlikumiem un konstruktīvu darbu budžeta likumprojekta un pavadošo likumu sagatavošanā.

[Likumprojekts "Par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam"](#)

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/budzets2023-likumprojekts-pirmaja-lasijuma-atbalstits-saeima>